

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
OPONENT

Název	Prevalence užívání návykových látek u osob s diagnostikovaným ADHD
Autor	Tereza Svobodová
Vedoucí práce	Lenka Šťastná
Oponent práce	Jaroslav Vacek

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky	Body
Abstrakt	Souhrn je strukturovaný a přehledný, chybí jen popis výzkumného souboru (výběrová kritéria, nominační technika, rozsah), který je klíčový pro zhodnocení platnosti závěrů.	4 / max. 5
Odůvodnění a rešerše odborné literatury	Zaměření práce je dobře zdůvodněno. Teoretická část je přehledná a logicky strukturovaná. Kapitulu Návykové látky a jejich účinky považuji vzhledem k předpokládaným čtenářům za nadbytečnou, naopak poslední kapitola teoretické části ADHD a užívání návykových látek mohla být propracovanější, zejména vzhledem k předpokládané sebemedikaci v případě stimulancí. Práce se zdroji je na první pohled na dobré akademické úrovni, ale při bližším pohledu jsem objevil i nejasnosti. Na str. 18 jsou protirečící si tvrzení, přičemž u prvního chybí odkaz: „Bylo zjištěno, že dospělí s ADHD vykazovali trojnásobně větší riziko vzniku poruch z užívání návykových látek v porovnání s osobami bez ADHD.“ A dále se píše: „Opačný případ, tedy kolik je uživatelů návykových látek mezi osobami s ADHD, nebyl ani po důkladné rešerši nalezen, relevantní výzkumy na tuto problematiku pravděpodobně chybí.“ Mám dojem, že se jedná stále o tutéž skupinu, prosím o případné vysvětlení.	14 / max. 20
Použité metody a logika struktury práce	Výzkumný cíl a otázky jsou dobře zdůvodněny a formulovány srozumitelně. V případě prevalenčních výzkumů je stěžejní výzkumný soubor. Autorka precizně popisuje provedení výběr, kriticky zdůvodňuje zvolenou nominační techniku a vysvětluje výběrové kritérium diagnostikované ADHD. Chápu, že otázka „Máte diagnostikované onemocnění ADHD?“ je nejjednodušší způsob, jak zjistit klíčovou charakteristiku, ale pro objektivizaci bych doporučil doptat se alespoň na to, kdo (jaký odborník) a kdy (v jakém věku) ADHD diagnostikoval, abychom si mohli být jistí, že se skutečně jedná o ADHD v dospělosti. Případné doplnění dalších otázek na konkrétní symptomy ADHD v dospělosti by validitu zvýšilo podstatně. Pokud budeme předpokládat, že se skutečně jedná o klinickou populaci, je rozsah výzkumného souboru (226 jedinců) účtyhodný. Také vnímám	16 / max. 20

	nevyužitý potenciál dat k dalšímu statistickému rozboru – pro korelační analýzu není reprezentativita vzhledem k populaci tak zásadní jako u prevalenčních studií.	
Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků	Data jsou analyzována na popisné úrovni pomocí slovních souhrnů a vhodně zvolených grafů, výsledky kopírují strukturu dotazníku a všechny výzkumné otázky jsou zodpovězeny. Zajímavé jsou také kvalitativní výsledky – otevřené odpovědi na poslední položenou otázku po přínosech užití návykové látky. Srovnání s obecnou populací přináší víceméně očekávané výsledky, nicméně možné zkreslení (nadhodnocení) způsobené samovýběrem není explicitně reflektováno. Diskuze jinak obsahuje všechny požadované součásti včetně zhodnocení limitů práce a doporučení.	24 / max. 30
Etické aspekty práce	Bez problémů, vše explicitně popsáno, nechybí odkaz na mapu pomoci.	10 / max. 10
Odborný a společenský přínos a úroveň práce.	Přínosné téma, standardní úroveň zpracování bez závažných chyb, rozsáhlý soubor.	12 / max. 15

Celkové hodnocení úrovně práce

Komentář oponenta práce (celkové shrnující hodnocení, poznámky)	Celková úroveň zpracování předložené bakalářské práce je standardní, a to jak v teoretické, tak v praktické části. Za její největší přednost považuji zvolené téma a rozsah výzkumného souboru vzhledem k cílové skupině. Pokud budeme předpokládat, že se skutečně jedná o klinickou populaci dospělých s ADHD, představují data ze vzorku o velikosti přes 200 jedinců velmi bohatý materiál. Nicméně validita závěrů je bohužel omezená, ať už z důvodů popsaných výše v tomto posudku, nebo reflektovaných samotnou autorkou v diskuzi.	
Doplňující otázky k obhajobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysvětlete rozporná tvrzení o užívání návykových látek v populaci osob s diagnostikovaným ADHD ze str. 18 zmíněná výše v posudku. 2. Navrhněte nějakou konkrétní intervenci v určité fázi současného rozvoje ADHD a užívání drog, která je podle Vás smysluplná a mohla by být nákladově efektivní. 	
Body celkem	80 / max. 100 bodů	
Navrhované hodnocení	práci doporučuji k obhajobě, celkově hodnotím velmi dobře	
Datum	9. 6. 2023	
Jméno a příjmení, podpis	Jaroslav Vacek	